

wō te zet

**MAGAZYN
OŚRODKÓW
TERAPII
ZAJĘCIOWEJ**

NUMER 83

wydawca

Fundacja Inicjatyw Społecznych MILI LUDZIE

redakcja

Marcin Halicki, redaktor naczelny

Zbigniew Strugała, korespondent

Katarzyna Halicka, dziennikarka współpracująca

na okładce

Maria Kozdra

korekta

Mirosław Śmieński

projekt

Mirosław Śmieński

skład i druk

Poligrafia KS, poligrafiaks@interia.pl

nakład

2900 egz.

kontakt

„WóTeZet” Magazyn Ośrodków Terapii Zajęciowej

redakcja@wotezet.pl, www.wotezet.pl

Projekt „WóTeZet – Ogólnopolski Magazyn Ośrodków Terapii Zajęciowej” jest dofinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

**Archiwalne numery „WóTeZetu”
do pobrania na stronie internetowej**

www.wotezet.pl

Dzień dobry

Podobno nie da się żyć bez kultury, choć są też i takie osoby, dla których pójście do kina, do teatru, na wystawę, koncert, do muzeum, itd. nie jest priorytetową potrzebą. Oczywiście – każda osoba decyduje za siebie. Problem jednak pojawia się wtedy, kiedy osoba chce iść na wydarzenie kulturalne, a nie może wziąć w nim udziału z powodu braku dostępności.

Kilkanaście lat temu próbując organizować w kinach pokazy filmowe dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, z użyciem audiodeskrypcji czy napisami dla osób niesłyszących, często słyszałem argumenty, że to nie ma sensu, bo przecież osoby niewidome i niesłyszące nie chodzą do kina! No właśnie, dlaczego miały chodzić, skoro wydarzenia nie były wtedy w żaden sposób dostępne. Nie mówiąc o miejscach dedykowanych dla widzów poruszających się na wózkach, które mogły zająć miejsce w pierwszym rzędzie, pod wielkim kinowym ekranem.

Na szczęście od tego czasu wiele w Polsce się zmieniło, również pod względem zapewnienia dostępności podczas wydarzeń kulturalnych. Dobrym przykładem są tutaj poznańskie instytucje kultury – Centrum Kultury Zamek oraz Centrum Sztuki Dziecka – które w ostatnich latach robią bardzo wiele dobrego w zakresie dostępnych wydarzeń kulturalnych. Oczywiście nie dotyczy to tylko Poznania, ale także innych polskich miast: Warszawy, Wrocławia, Krakowa

Jakie są Wasze doświadczenia w tym zakresie? Czy chodzicie do kina, teatru, muzeum? Jakie miejsca polecacie naszym czytelnikom i czytelniczkom? Czekamy na rekomendacje, z chęcią się nimi podzielimy na łamach WóTeZetu.

Marcin Halicki
Redaktor naczelny

NUMER

83

strona 3
Od redakcji

strona 5
Fundacja Uababrane

strona 10
Liderzy z Tarnowa

strona 13
Kino bez barier

strona 14
Niepełnosprawność wzroku

strona 16
**Ważny spektakl Teatru Muzycznego
w Poznaniu dostępny dla wszystkich**

strona 18
Wycieczka nad morze

strona 21
**Międzynarodowe Biennale Sztuk Plastycznych
Osób Niepełnosprawnych**

CZEŚĆ,
WZÓR NA MYDEŁKU, KTÓRE TRZYMASZ W RĘCE
ZAPROJEKTOWAŁA JEDNA Z OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ/
W SPEKTRUM AUTYZMU/WYKLUCZANA
SPOŁECZNIE.

DOBREGO DNIA

Ubabrane

Fundacja Ubabrane

Gdy zapytane mówimy, jak nazywa się fundacja, to reakcje są przeróżne. Na przykład jest prośba o powtórzenie. Podobno zapada w ucho i jest świetna. Słyszymy też zdanie „O!, ja ostatnio ubabrałam/em się przy malowaniu” i inne podobne. Słowo „ubabrane” najczęściej kojarzy się z ubrudzeniem przy pracy, co poniekąd oddaje nasz zamysł na to miejsce. A kim są według nas Ubabrane? To osoby, które lubią to, co robią, inspirują się ludźmi i otoczeniem, czerpią radość z działania, mają iskrę w oku. Osoby, które każdą komórką ciała, czują i doświadczają siebie w pracy.

fot. Ubabrane

Nie oceniamy. Akceptujemy ludzi takimi, jakimi są, ze swoimi możliwościami i doskonałościami.

Zakładając fundację w kwietniu 2022 roku, miałyśmy już ponad dwudziestoletnie doświadczenie w pracy z dorosłymi osobami z niepełnosprawnością intelektualną. W fundacji bardzo chcemy kontynuować tę współpracę, ale w zupełnie nowej formule.

W Uabrane nie prowadzimy terapii. Tutaj każda osoba coś sobą wnosi, wzbogaca to miejsce. I bez niej nie byłoby już takie. Rozmawiamy i słuchamy. Każdy głos jest tak samo ważny. Nie piszemy indywidualnych planów terapii, ocen, diagnoz. Jesteśmy uważne na pomysły, inicjatywy własne, które są dla nas szczególne. Zdajemy sobie sprawę z tego, że każdy człowiek jest w jakiś sposób określony i ma potencjał, który wspólnie chcemy przekuć na konkretne działania. Nie zamierzamy nikogo zmieniać i rzeźbić na nasz wzór i podobieństwo. Jak ktoś będzie chciał, to sam z siebie będzie się zmieniał. Nie występujemy z pozycji, że wiemy lepiej i mądrzej, bo mamy na to papier (i to nie jeden).

Mamy natomiast ogromną ciekawość. Każdy człowiek jest jakiś i ma coś swojego niepowtarzalnego. Dzisiaj robimy ceramikę, mydła według innowacyjnego i autorskiego pomysłu. Co będziemy robić za miesiąc? Jeszcze nie wiemy, ponieważ to miejsce piszą osoby, które przychodzą do fundacji.

Fundacja Uabrane pełną parą działa od sierpnia 2022 roku. Dzisiaj wspiera dorosłe osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby w spektrum autyzmu. Pomaga w aktywizacji zawodowej poprzez prowadzenie odpłatnych staży. Praca tutaj jest „uszyta na miarę”. Fundacja również wspiera rozwijanie potencjału twórczego. Pomaga osobom w kryzysach życiowych.

Tacy jesteśmy. Uabrane.

Fundacja Ubabrane

ul. Główna 41, Poznań

fundacja@ubabrane.pl

Liderzy z Tarnowa

**Praca Warsztatu Terapii Zajęciowej
im. Jana Pawła II Fundacji REPI została doceniona
i wyróżniona w Konkursie Małopolski Lider
Przedsiębiorczości Społecznej w kategorii Podmiot
Reintegracyjny Roku. Nagrodę przyznano za promowanie
idei zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami
w środowisku samorządowym.**

Kierownik Warsztatu Tomasz Eliaz Wardzała, po ogłoszeniu wyników tej kategorii konkursu, nie kryjąc wzruszenia, powiedział: – *Dziękuję moim współpracownikom, uczestnikom i ich rodzicom i opiekunom, za wspólną pracę dającą zadawalające rezultaty. Dziękuję członkom Kapituły Konkursu w imieniu tych osób za dostrzeżenie efektów naszej wspólnej, synergicznej pracy. I dodał: – Szkolimy mistrzów przez rozwój, edukację, pracę, integrację.*

Warsztat Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II w Tarnowie Fundacji REPI – Fundacji Rozwoju Edukacji, Pracy, Integracji prowadzi zajęcia aktywizujące dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, psychiczną, spektrum Aspergera i innymi.

W 11 pracowniach terapii zajęciowej, pracowni rehabilitacji i pracowni psychologicznej szkoli się mistrzów. Uczestniczki i uczestnicy zajęć są wspierani w nabywaniu lub udoskonalaniu wiedzy, umiejętności, kompetencji do szczęśliwego życia osobistego i zawodowego.

W pracy WTZJP2 doceniono jego wieloaspektową działalność w zakresie promocji zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami. Zaczyna się to od diagnozy możliwości uczestnika. Następnie osoby te posyłane są na kursy kwalifikacyjne, kończące się egzaminami państwowymi. Następnie odbywają się treningi pracy. Warsztat zorganizował system praktyk wewnętrznych i zewnętrznych, w czasie których uczestnicy uczą się wykonywać pracę na różnych stanowiskach: pomocniczych, wytwórczych, obsługowych, czy też usługowych. Wykonują je z trenerami pracy, a następnie samodzielnie. Za zaangażowanie uczestnicy otrzymują dodatkowe pieniądze w ramach treningu ekonomicznego.

Konkurs od 11. lat organizuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie w celu wyróżnienia i wzmocnienia przedsiębiorstw społecznych, przedsiębiorstw i samorządów wspierających rozwój przedsiębiorczości społecznej i ekonomii społecznej oraz po to, aby promować ekonomię społeczną w województwie małopolskim.

Warsztat Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II był nominowany do nagrody cztery lata z rzędu. W 2020 roku, tak jak wszystkie podmioty, otrzymał równorzędne wyróżnienie za łączenie codziennej pracy ze wsparciem osób, które były skazane na pozostanie w domu przez pandemię koronawirusa. W bieżącym roku WTZJP2 otrzymał wyróżnienie.

Ekonomia społeczna to prowadzenie biznesu z osobami, którym wcześniej nie dano szansy lub takimi, którym coś w życiu pokomplikowało się. Jest to działalność na rzecz społeczności lokalnej z osobami wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem, np. osobami z niepełnosprawnością, długotrwale bezrobotnymi, osobami z zaburzeniami psychicznymi, byłymi więźniami, osobami po 60. roku życia.

Reintegracja społeczna to działania służące odbudowaniu lub nabyciu i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu.

Reintegracja zawodowa to działania służące zdobyciu nowych kwalifikacji, kompetencji, wiedzy i umiejętności w celu odbudowania lub uzyskania i podtrzymania zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy i awansu zawodowego.

fot. WTZJP2 (2)

Tomasz Eliaż Wardzała
kierownik WTZ

Jedna z największych instytucji kultury w Poznaniu organizuje dostępne pokazy filmowe dla osób ze szczególnymi potrzebami. Jednym z partnerów projektu jest wydawca naszego czasopisma, Fundacja Mili Ludzie.

Pokazy odbywają się w Kinie Pałacowym w Poznaniu w każdy wtorek (o godzinie 11.00 filmy z audiodeskrypcją i napisami w języku polskim) i czwartek (o godzinie 18.00 filmy z audiodeskrypcją, napisami w języku polskim i tłumaczeniem na Polski Język Migowy).

Bilety kosztują 5 złotych. Bilety kupisz na stronie kinopalacowe.pl lub w kasie CK ZAMEK przed filmem.

Filmy obejrzysz w Sali nr 2 Kina Pałacowego, które znajduje się w CK ZAMEK, przy ul. Św. Marcin.

Do Sali nr 2 Kina Pałacowego dostaniesz się również poruszając się na wózku. Droga jest długa, więc przyjedź do nas 15 minut wcześniej. Jeśli jesteś pierwszy raz, zadzwoń lub napisz sms na numer telefonu 607609320, a wyjdziemy Ci na spotkanie.

Wejście dla osób poruszających się na wózkach to jednocześnie wejście do Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956. Znajduje się ono przed Centrum Kultury ZAMEK, po lewej stronie wejścia głównego. Wejście jest oznaczone charakterystycznymi dużymi cyframi 1956. Tu znajdziemy też windę dostosowaną do potrzeb osób poruszających się na wózkach. Dzięki niej można wjechać na parter, do nowej części Zamku, a dalej, po skorzystaniu z rampy – windą na 2. piętro. Następnie trzeba minąć kawiarnię i przejechać do starej części Zamku. Po prawej stronie znajduje się Sala nr 2. Tam do pokonania będzie ostatnia rampa – w dostaniu się do sali pomoże obecna na miejscu obsługa Kina.

Informacje o seansach i kontakt znajdziesz na stronie: kinopalacowe.pl w zakładce Kino bez barier.

RED

Kino bez barier to nowe przedsięwzięcie realizowane przy wsparciu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Niepełnosprawność wzroku

Startujemy z nowym cyklem krótkich artykułów z zakresu *savoir-vivre* wobec osób ze szczególnymi potrzebami.

Fundacja Mili Ludzie od lat szkoli pracowników i pracowniczki podmiotów publicznych między innymi z tej właśnie tematyki. Wskazówki, którymi dzielimy się w czasie szkoleń i warsztatów zbieramy w czasie wywiadów i rozmów z osobami z niepełnosprawnościami. Zależy nam, aby głos tych osób, Wasz głos, był słyszany, bo on w tym wszystkim jest po prostu najważniejszy.

Swoimi refleksjami dzieli się z nami Kasia Syktus, którą spotkałam podczas wakacji, na festiwalu *African Beats*.

Mam na imię Kasia i pochodzę z małej miejscowości Syców, w której mieszkam od urodzenia.

Jestem osobą ze szczątkową wadą wzroku i na co dzień, od 2016 roku, towarzyszy mi pies przewodnik wyszkolony przez fundację Vis Maior.

Uważam, że najważniejsze w komunikacji jest to, żebyśmy byli traktowani jak każdy obywatel kraju. Czyli nie jak dzieci, które są ciągle nieporadne. Żebyśmy byli słuchani i rozumiani.

Ludzie chcąc nam pomóc, powinni najpierw zapytać czy osoba chce tej pomocy, a dopiero potem – jak pomóc. Nieodpowiednia pomoc będzie niebezpieczna. To osoba z wadą wzroku wie najlepiej, jakiego rodzaju pomocy potrzebuje.

fot. Katarzyna Halicka

Nie łap mnie z zaskoczenia.

Nie ciągnij na siłę, by mnie gdzieś zaprowadzić.

Zwracaj się bezpośrednio do osoby z wadą wzroku.

Nie dotykaj mojej białej laski.

Jeśli widzisz psa ubranego w szelki z pałąkiem i napisem „Nie przeszkadzaj / nie zaczepiaj. Pracuję. Pies asystujący.” to będzie najlepiej jeśli go zignorujesz. Nie głośzcz, nie cmokaj, nie dokarmiaj, nie podprowadzaj swojego psa, aby zwierzęta się poznały. Pies ciężko pracuje i musi być cały czas skupiony na tym, co mówi do niego właściciel z wadą wzroku. To pozwala mu bezpiecznie prowadzić.

Rozmawiała Katarzyna Halicka

Zapraszamy do współtworzenia tego cyklu. Jeśli Ty lub osoby z niepełnosprawnością, z którymi pracujesz, chcecie podzielić się swoimi wskazówkami, piszcie na adres redakcja@wotezet.pl.

Ważny spektakl Teatru Muzycznego w Poznaniu dostępny dla wszystkich

Jedna z ważniejszych premier tego roku w Teatrze Muzycznym w Poznaniu była pokazywana także z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy.

30 października 2022 roku pod wieczór Teatr Muzyczny w stolicy Wielkopolski zapełnił się widzami. Nie jest to oczywiście jakaś nadzwyczajna sytuacja w poznańskim teatrze, jednak dzień był szczególny – zbliżał się dzień Wszystkich Świętych, poza tym jeden z ostatnich spektakli pokazywanych na scenie Teatru Muzycznego, „Irena” w reżyserii Briana Kite’a, po raz pierwszy pokazywany był z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy.

„Irena” to przejmująca opowieść o życiu Ireny Sendlerowej, która w czasie II wojny światowej, często narażając swoje życie, pomagała żydowskim dzieciom, ratując kilkaset z nich, umożliwiając ucieczkę z getta. Jest uznawana za bohaterkę narodową, za co została uhonorowana odznaczeniem Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata.

W trakcie i po spektaklu na widowni słysząc było wzruszenie widzów, a po jego zakończeniu znakomici aktorzy i aktorki otrzymali gromkie brawa – owacja na stojąco trwała kilka minut.

To co w ostatnim czasie w polskich instytucjach jest bardzo pocieszające, to zauważenie widza z różnymi niepełnosprawnościami jako pełnoprawnego uczestnika i uczestniczkę wydarzeń kulturalnych. Oczywiście, dzieje się tak także dlatego, że coraz więcej środków publicznych przeznaczanych jest na działania zwiększające dostępność. Poza tym większość instytucji kultury obowiązuje zapisy Ustawy z 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Jednak to nie tylko kwestia pieniędzy, ale przede wszystkim zwiększenia wiedzy na temat potrzeb osób z niepełnosprawnościami. A jedną z tych podstawowych potrzeb bardzo często jest obecność w życiu kulturalnym. Mam nadzieję, że stanie się to standardem, nie wyjątkiem.

Przygotowanie tłumaczenia na Polski Język Migowy, a także audiodeskrypcji do spektaklu było możliwe dzięki dofinansowaniu ze środków budżetu Miasta Poznania.

fot. Marcin halicki (3)

Wycieczka nad morze

W dniach 23-25 sierpnia 2021 roku połowa uczestników, trzech terapeutów oraz kierowniczka naszego Warsztatu Terapii Zajęciowej Czeszewo pojechali na trzydniową wycieczkę nad polskie morze. Na wycieczkę wybrałem się także ja, chociaż wiedziałem, że będzie to dla mnie ciężka wyprawa. Mój stan zdrowia fizyczny bardzo się pogorszył z powodu długiej przerwy w rehabilitacji spowodowanej pandemią.

fot. WTZ Czeszewo (4)

Dzięki siostrze, która mnie na tę wycieczkę namówiła, no i naszym warsztatowym dobrym terapeutom, którzy też z nami jechali, postanowiłem spróbować podjąć wyzwanie. Jak zawsze na wycieczkę wybraliśmy się autokarem – i tu muszę dodać – mieliśmy dobrego kierowcę, który pomagał osobom poruszającym się na wózkach przy wsiadaniu i wysiadaniu z autokaru.

Pomimo niezbyt dobrej pogody w czasie wyjazdu (było pochmurno i mocno padał deszcz), niektórym z uczestników humor dopisywał. Po przyjeździe do Międzywodzia przywitało nas jednak piękne słońce! Sprzyjająca aura nie dawała wyboru – najpierw wybraliśmy się na plażę, przywitać Morze Bałtyckie i zanurzyć nogi w morskiej wodzie. Udało się to także mojej skromnej osobie, dzięki pomocy ze strony pani kierownik WTZ, która podjechała z moim wózkiem bardzo blisko wody.

Później jednak zrobiło się nieco chłodniej i całą ekipą poszliśmy do hotelu „Morski Park” chwilę odpocząć i ogarnąć się. Hotel ten był naszym miejscem pobytu – tu nocowaliśmy, a w stołówce na terenie hotelu jedliśmy śniadania, obiady i kolacje. Pod wieczór poszliśmy zobaczyć piękny zachód słońca, chociaż było naprawdę zimno, choć oczywiście nas to nie odstraszyło!

W drugim dniu wycieczki, zaraz po śniadaniu, wybraliśmy się autokarem do Międzyzdrojów. W Międzyzdrojach zwiedziliśmy przepiękne moło, po którym spaceruje mnóstwo ludzi i my także przeszliśmy spacerkiem. Moło w tym miejscu ma długość 395 metrów, wchodzi w głąb Bałtyku, co pozwala na niesamowity widok. Zwiedziliśmy także słynną w Polsce Aleję Gwiazd, która powstała w 1996 roku, kiedy to pierwsze znane osobistości polskiej sceny kulturalnej odcisnęły swoje dłonie w pamiątkowych płytach. W tak zwanym międzyczasie byliśmy w kawiarni na pysznym cieście, gofrach z bitą śmietaną i owocami oraz na kawie.

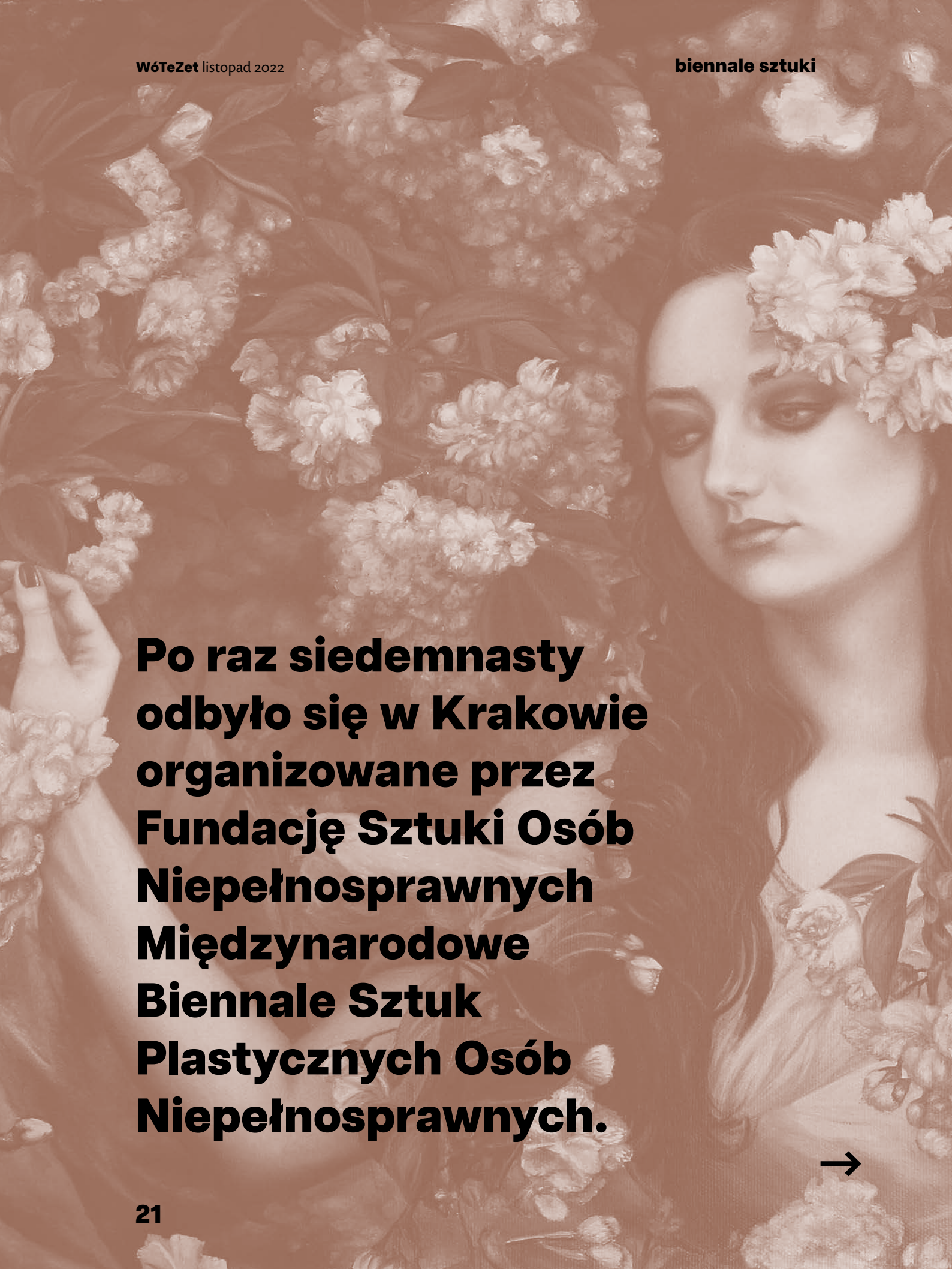
Po zwiedzeniu Międzyzdrojów wróciliśmy do Międzywodzia na kolację. W ostatnim dniu wycieczki, posileni śniadaniem spakowaliśmy się, wsiedliśmy do autokaru i pojechaliśmy w kierunku Rewala. Po intensywnym zwiedzaniu i obiedzie, ruszyliśmy w powrotną podróż do domu.

Serdecznie dziękuję opiekunom, którzy mi pomagali, chociaż wiadomo, że nie tylko mi. Szczególne podziękowania kieruję w stronę pana Tomka, który opiekuje się pracownią gospodarstwa domowego w czeszewskim WTZ.

Zbigniew Strugała
uczestnik WTZ Czeszewo

fot. WTZ Czeszewo (2)

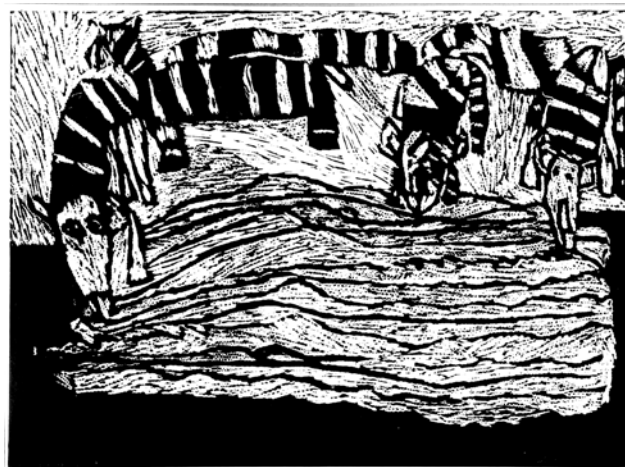

**Po raz siedemnasty
odbyło się w Krakowie
organizowane przez
Fundację Sztuki Osób
Niepełnosprawnych
Międzynarodowe
Biennale Sztuk
Plastycznych Osób
Niepełnosprawnych.**

Walery Stejbatałow (strona 21)
Rafał Antos
Antoni Makowski
Arnold Mszyca (strona 23)

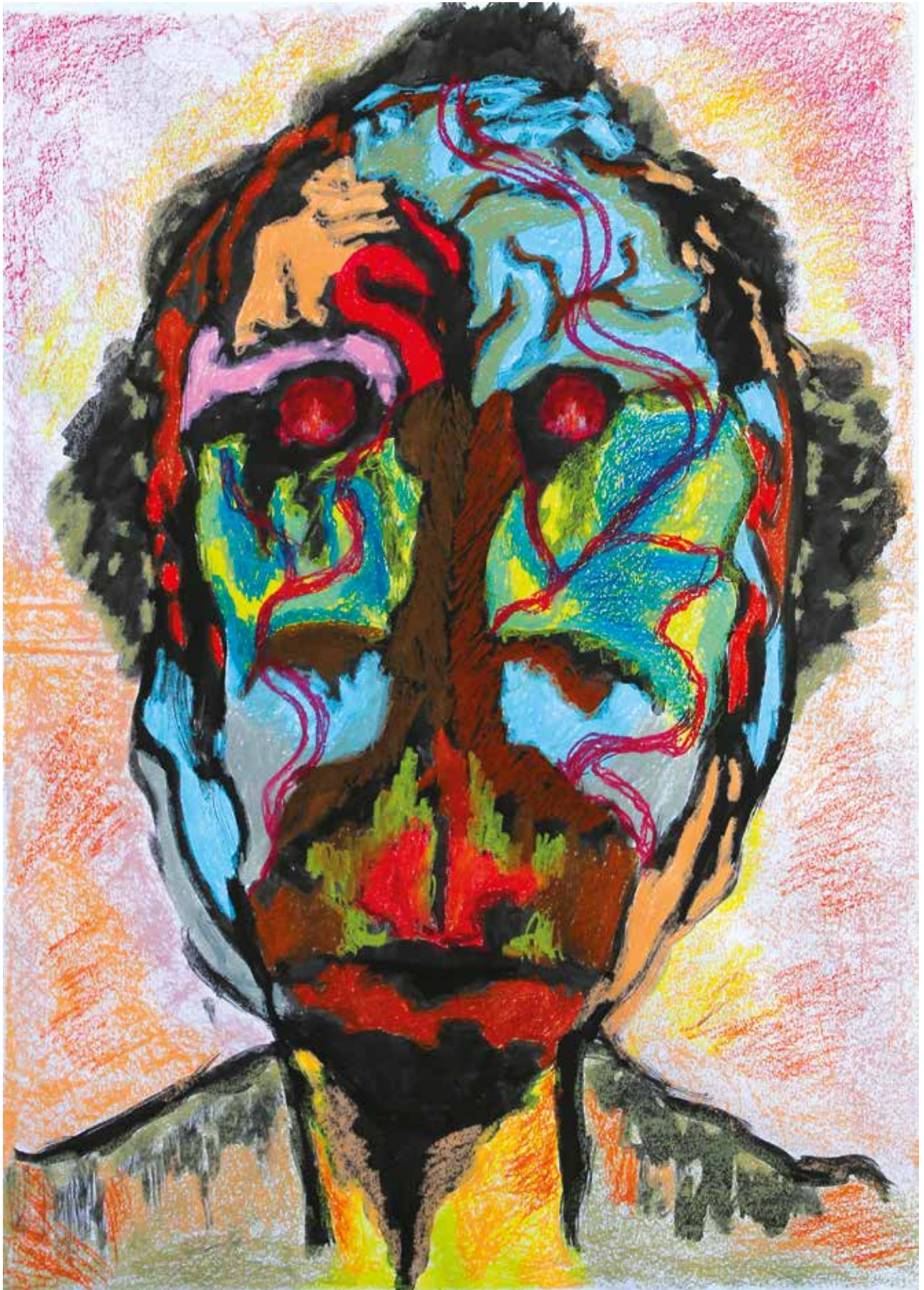
Na konkurs wpłynęło 550 prac autorów z Polski, Brazylii, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Rumunii, Republiki Południowej Afryki i Słowacji.

Jury w składzie: Marta Kawiorska, Justyna Kieresińska oraz Dariusz Milczarek wybrało 100 prac do półfinału, a z nich laureatów w poszczególnych kategoriach. Prace zachwycają różnorodnością technik, oryginalnym ujęciem tematów i wrażliwością autorów, zmagających się nie tylko z trudną materią sztuki, ale indywidualnymi, niejednokrotnie bardzo poważnymi ograniczeniami.

W kategorii malarstwa wygrała Milena Maciaszek ze Skierniewic, wśród grafików triumfował Damian Szewczyk z Krakowa, a w kategorii dzieci i młodzieży Maria Kozdra z Bielichy.

Jak dwa lata temu, współorganizatorem wystawy jest Muzeum Narodowe w Krakowie, w którego oddziale – Kamienicy Szołayskich przy placu Szczepańskim – 9 do 20 listopada prezentowane jest 100 najlepszych prac Biennale.

RED

Damian Szewczyk
Marcin Robaczewski